

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EYLEMDEN ÖNERİ PAKETİNE: KARAR VERİCİLER İÇİN

**Erasmus+ KA220-SCH Okul Eğitiminde Stratejik
Ortaklık GÖÇÜN DİJİTAL ÇİZGİ ROMANI
2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Eylemden Öneri Paketine: Karar Vericiler İçin

Karar vericiler, eğitimde kapsayıcılığın, temel yeterliklerin geliştirilmesinin ve dijital dönüşümün gerçekleştiği koşulların şekillendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ulusal ve yerel karar vericiler; politikalar, finansman öncelikleri, müfredat çerçeveleri, öğretmen eğitimi düzenlemeleri ve destek hizmetleri aracılığıyla öğrencilerin sahip olduğu eğitim fırsatlarını ve okulların çeşitliliğe ne ölçüde etkili bir şekilde yanıt verebileceğini etkilemektedir. Eğitim yönetimi üzerine yapılan araştırmalar, kapsayıcı eğitim sonuçlarının yalnızca bireysel öğretmenlerin ve okulların çabalarına değil, aynı zamanda eşitliği, katılımı ve kaynaklara erişimi teşvik eden sistemik politika ortamlarına da bağlı olduğunu tutarlı bir şekilde ortaya koymaktadır (Ainscow, 2020; Avrupa Komisyonu, 2023). Karar vericiler, okulların göçmen ve mülteci geçmişine sahip öğrencileri dil desteği, psikososyal hizmetler, aile katılımı girişimleri ve kapsayıcı pedagojik yaklaşımlar aracılığıyla desteklemek için gerekli kurumsal kapasiteye sahip olup olmadığını belirlemede özellikle etkilidir. Ayrıca, müfredat içeriği, vatandaşlık eğitimi ve dijital öğrenmeye ilişkin politika kararları; öğrencilerin iletişim, eleştirel düşünme, kültürlerarası anlayış, dijital okuryazarlık, iş birliği ve demokratik katılım gibi temel yeterlikleri geliştirme fırsatlarını şekillendirmektedir. Bu yeterliklerin geliştirilmesi, kültürel açıdan çeşitlilik gösteren Avrupa toplumlarında sosyal uyum ve aktif vatandaşlık açısından giderek daha önemli görülmektedir (Avrupa Konseyi, 2018).

Karar vericilerin önemi, göç ve zorunlu yerinden edilme bağlamlarında daha da belirgin hâle gelmektedir. Mülteci ve göçmen eğitimi üzerine yapılan araştırmalar, başarılı kapsayıcılığın okul erişimi, dil desteği, öğretmen hazırlığı, önceki öğrenmelerin tanınması ve aile katılımını düzenleyen politika çerçevelerinden güçlü bir şekilde etkilendiğini göstermektedir (Dryden-Peterson, 2016; Pastoor, 2017). Ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde alınan kararlar yalnızca öğrencileri değil, aynı zamanda öğretmenleri ve aileleri de etkileyerek ev sahibi toplumlar içerisindeki eğitimsel ve sosyal deneyimlerini şekillendirmektedir. Örneğin, çok dilli eğitimi, kültürlerarası diyalogu ve aile-okul iş birliklerini destekleyen politikalar kapsayıcılığı ve

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

aidiyeti kolaylaştırabilirken, parçalı veya kısa vadeli yaklaşımlar eğitimde eşitsizliklere ve sosyal dışlanmaya katkıda bulunabilir. Benzer şekilde, dijital altyapıya, öğretmenlerin mesleki gelişimine ve eğitimde yenilikçiliğe yapılan yatırımlar, okulların eşitlikçi dijital öğrenme fırsatları sunma kapasitesini doğrudan etkilemektedir. Dijital eğitimin hızlı bir şekilde yaygınlaşmasının ardından yapılan araştırmalar, anlamlı bir dijitalleşmenin yalnızca teknolojik ekipman sağlanmasını değil, tutarlı politika desteğini, sürdürülebilir yatırımı ve stratejik liderliği gerektirdiğini göstermiştir (Tondeur et al., 2017; Selwyn, 2021). Sonuç olarak karar vericiler, göç ve çağdaş toplumsal değişimle ilişkili sosyal, kültürel ve teknolojik zorluklara yanıt verebilecek eğitim sistemlerinin oluşturulmasında merkezi aktörlerdir.

Bu bağlamda DICOMI projesi, kapsayıcılık, dijitalleşme ve kültürlerarası eğitime yönelik kanıta dayalı yaklaşımlar arayan karar vericiler için önemli faydalar sunmaktadır. DICOMI, dijital modülleri ve gerçek yaşam temelli çizgi romanları aracılığıyla eğitimde yenilikçiliğin sosyal kapsayıcılığı, empatiyi, kültürlerarası diyalogu ve dijital yeterliklerin geliştirilmesini eş zamanlı olarak nasıl destekleyebileceğine ilişkin pratik örnekler sunmaktadır. Proje, göçle ilgili konuların eleştirel düşünmeyi, bakış açısı almayı ve aktif katılımı teşvik eden pedagojik olarak yapılandırılmış ve yaşa uygun öğrenme materyalleri aracılığıyla nasıl ele alınabileceğini göstermektedir. Politika yapıcılar ve eğitim yöneticileri için DICOMI, kapsayıcılık, demokratik vatandaşlık, sosyal uyum ve dijital dönüşümle ilgili Avrupa önceliklerini birbirine bağlayan aktarılabılır bir model sunmaktadır. Proje ayrıca okulların, sınıfın ötesine geçen ve toplumla olan ilişkileri güçlendiren iş birliğine dayalı öğrenme süreçlerine öğrencileri, öğretmenleri ve aileleri nasıl dâhil edebileceğine ilişkin bilgiler sunmaktadır. Bunun yanı sıra DICOMI, dijital hikâye anlatımının ve çizgi roman temelli öğrenmenin mevcut müfredatlara nasıl entegre edilebileceğini ve kültürel farkındalık, iletişim, vatandaşlık, kişisel ve sosyal yeterlik ile dijital okuryazarlık da dâhil olmak üzere Avrupa Referans Çerçevesi'nde tanımlanan temel yeterliklerin geliştirilmesini nasıl destekleyebileceğini ortaya koymaktadır.

Karar vericiler açısından DICOMI'nin en değerli katkılarından biri, politika geliştirme ve eğitim planlamasına bilgi sağlama potansiyelidir. Proje, öğretmen eğitimi programlarına, müfredat reformlarına, dijital eğitim stratejilerine ve aile katılımı politikalarına ölçeklendirilebilecek, uyarlanabilecek ve entegre edilebilecek kapsayıcı uygulamalara ilişkin somut örnekler sunmaktadır. Anlatı temelli ve dijital yaklaşımların göçmen ve mülteci öğrencilerin kapsayıcılığını nasıl destekleyebileceğine ilişkin kanıtlar sunarak DICOMI, politika hedefleri ile sınıf içindeki gerçeklikler arasındaki boşluğun kapatılmasına yardımcı

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

olmaktadır. Proje ayrıca teknolojik yenilikçiliğin empati, insan onuru, katılım ve sosyal adalet gibi insan merkezli eğitim değerleriyle birleştirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Bu nedenle katılımcılar DICOMI'yi yalnızca bir eğitim müdahalesi olarak değil; Avrupa genelinde öğrencilerin, öğretmenlerin, ailelerin ve daha geniş toplulukların yararına daha kapsayıcı, dijital açıdan yetkin ve toplumsal ihtiyaçlara duyarlı eğitim sistemleri tasarlama konusunda karar vericileri destekleyebilecek, politika açısından önemli bir girişim olarak değerlendirmiştir. Beş ülkede gerçekleştirilen küçük ölçekli toplantılardaki tartışmalar sonucunda aşağıdaki politika önerileri ortaya çıkmıştır:

Öğretim Materyali Olarak Çizgi Romanlar

Küçük ölçekli toplantılara katılanlar, çizgi roman temelli öğrenmenin ve dijital hikâye anlatımının eğitim müfredatlarına ve müfredat dışı etkinliklere entegre edilmesini karar vericiler için önemli bir politika önceliği olarak tutarlı bir biçimde değerlendirmiştir. Katılımcılar, çağdaş eğitim sistemlerinin geleneksel öğretim yaklaşımlarının ötesine geçmesi ve akademik öğrenmeyi, dijital yeterliklerin geliştirilmesini, sosyal-duygusal gelişimi ve kültürlerarası anlayışı eş zamanlı olarak destekleyen yenilikçi pedagojik yöntemleri benimsemesi gerektiğini savunmuştur. Katılımcılar, çizgi romanların ve dijital çizgi romanların anlatı, görsel ve dijital unsurları bir araya getirerek farklı öğrenenlerin katılımını sağlaması ve karmaşık toplumsal meseleleri daha erişilebilir hâle getirmesi nedeniyle özgün bir eğitimsel değer sunduğunu vurgulamıştır. Bu doğrultuda okullar, empatiyi, dijital becerileri, yaratıcılığı ve toplumsal farkındalığı bütünleştiren öğrenme materyallerini benimsemeye aktif olarak teşvik edilmelidir. Katılımcılar özellikle çizgi romanların öğrencilerin göç, çeşitlilik, kapsayıcılık, ayrımcılık, aidiyet ve demokratik vatandaşlık gibi konuları keşfetmelerine yardımcı olurken eleştirel düşünme, iletişim ve dijital okuryazarlık becerilerini de geliştirme potansiyeline dikkat çekmiştir. Eğitim politikalarının, okullara bu tür kaynakları günlük öğretim ve öğrenme uygulamalarına dâhil edebilmeleri için hem esneklik hem de kurumsal destek sağlaması gerektiğini savunmuşlardır.

Katılımcılar ayrıca, çizgi roman temelli öğrenmenin yalnızca münferit projelerle veya tamamlayıcı etkinliklerle sınırlı kalmaması, ulusal eğitim çerçevelerine resmî olarak entegre edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Karar vericilerin dijital çizgi romanları, birden fazla ders alanında öğrenmeyi destekleyebilecek yenilikçi ve etkili bir pedagojik yaklaşım olarak tanımlarını güçlü bir şekilde önermişlerdir. Katılımcılar, çizgi romanların sosyal bilgiler, dil eğitimi, tarih, vatandaşlık eğitimi, sanat ve hatta dijital okuryazarlık dersleri gibi alanlarda disiplinler arası olarak kullanılabileceğini ve öğrencilerin akademik içerikle çok modlu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

öğrenme biçimleri aracılığıyla etkileşim kurmalarını sağlayabileceğini belirtmiştir. Çizgi romanların görsel ve anlatsal yapısı, empatiyi, bakış açısı almayı ve farklı yaşam deneyimlerinin anlaşılmasını geliştirmede özellikle etkili bulunurken, dijital çizgi roman oluşturma etkinlikleri öğrencilerin yaratıcılık, iş birliği ve dijital içerik üretme becerilerini geliştirmeleri için anlamlı fırsatlar sunmaktadır. Katılımcılar, müfredatta resmî olarak tanınmasının çizgi romanların eğitimsel kaynaklar olarak meşruiyetini artıracığını ve öğretmenleri ve okulları, kapsayıcı ve yenilikçi öğretim uygulamalarının bir parçası olarak çizgi romanları daha sistematik bir şekilde kullanmaya teşvik edeceğini savunmuştur.

Çizgi roman temelli öğrenmenin başarılı bir şekilde bütünleştirilmesini desteklemek amacıyla katılımcılar, eğitim otoritelerinin mevcut ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını yeniden gözden geçirmelerini de önermiştir. Mevcut değerlendirme sistemlerinin çoğunlukla, bilginin geleneksel metin temelli gösterim biçimlerine öncelik verdiğini ve bunun görsel hikâye anlatımı ve dijital yaratıcı çalışmalar yoluyla geliştirilen yeterliklerin kapsamını tam olarak yansıtmayabileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle katılımcılar, farklı ifade biçimlerini tanıyan ve öğrencilerin öğrenmelerini çizgi romanlar, dijital anlatılar ve diğer çok modlu ürünler aracılığıyla ortaya koymalarına olanak sağlayan değerlendirme çerçevelerinin oluşturulması çağrısında bulunmuştur. Bu tür uyarlamalar, okulların yalnızca akademik bilgiyi değil, aynı zamanda sosyal-duygusal öğrenme, yaratıcılık, empati, iletişim, eleştirel düşünme ve dijital yeterliklerle ilgili önemli kazanımları da değerlendirmesine olanak sağlayacaktır. Katılımcılar, değerlendirme uygulamalarının genişletilmesi ve görsel hikâye anlatımının meşru bir eğitim yaklaşımı olarak resmî biçimde tanınması yoluyla karar vericilerin, çağdaş toplumlarda ihtiyaç duyulan çeşitli beceri ve yeterlikleri daha iyi yansıtan öğrenme ortamlarının oluşturulmasına katkıda bulunabileceğini savunmuştur. Bu doğrultuda çizgi roman temelli öğrenmenin bütünleştirilmesi, yalnızca pedagojik bir yenilik olarak değil, Avrupa eğitim sistemlerinde kapsayıcılığı, dijital dönüşümü ve öğrenenlerin bütüncül gelişimini destekleyebilecek stratejik bir politika önlemi olarak değerlendirilmiştir.

Bir Politika Olarak Kapsayıcı Eğitim

Küçük ölçekli toplantılara katılanlar, kapsayıcı eğitimin geliştirilmesinin sınıf düzeyindeki girişimlerden daha fazlasını gerektirdiğini; tutarlı ve yeterli finansmanla desteklenen eğitim politikaları aracılığıyla sürdürülebilir bir desteğe ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştır. Katılımcılar, dijital hikâye anlatımı, tanıklık temelli öğrenme ve çizgi roman temelli eğitim gibi yenilikçi pedagojik yaklaşımların ancak karar vericiler tarafından resmî olarak tanınması ve desteklenmesi durumunda uzun vadeli bir etki yaratabileceğini

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

savunmuştur. Katılımcılar, eğitim politikalarının göçmen ve yerel öğrencilerin kültürel sermayesini, göç anlatıları da dâhil olmak üzere çeşitli yaşam deneyimlerini resmî müfredatlara, öğrenme materyallerine ve eğitim programlarına dâhil ederek açıkça tanınması ve kullanması gerektiğini önermiştir. Bu yaklaşım, farklı geçmişlere sahip öğrencilerin kimliklerinin, tarihlerinin ve deneyimlerinin eğitim içerisinde temsil edildiğini görmelerini sağlamak açısından temel bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Katılımcılar, gerçek yaşam göç hikâyelerinin dâhil edilmesinin kalıp yargılara meydan okuyabileceğini, empatiyi teşvik edebileceğini ve çeşitliliğin bir sorun değil, bir kaynak olarak görüldüğü öğrenme ortamları oluşturabileceğini vurgulamıştır. Bu bağlamda, tanıklık temelli eğitim kaynakları özellikle değerli bulunmuştur; çünkü bu kaynaklar, öğrencilerin göç, yerinden edilme, aidiyet ve sosyal kapsayıcılığın insani boyutlarını anlamalarına yardımcı olan özgün bakış açıları sunarken kültürlerarası diyalogu ve eleştirel düşünmeyi de teşvik etmektedir.

Katılımcılar ayrıca, kapsayıcı eğitim uygulamalarını destekleyen politikaların yalnızca pedagojik ihtiyaçları değil, aynı zamanda öğrenmenin sosyal ve duygusal boyutlarını da ele alması gerektiğini vurgulamıştır. Okulların giderek daha fazla göç, yerinden edilme, ayrımcılık veya sosyal dışlanma deneyimi yaşamış öğrencilere hizmet ettiğini ve eğitimcilerin bu gerçekliklere etkili bir şekilde yanıt verebilmeleri için yapılandırılmış desteğe ihtiyaç duyduğunu belirtmişlerdir. Bu doğrultuda katılımcılar, eğitim otoritelerinin okullarda pedagojik ve psikolojik destek modüllerini zorunlu hâle getirmesini ve yeterli düzeyde finanse etmesini; öğretmenlerin, danışmanların ve diğer eğitim profesyonellerinin zorunlu yerinden edilme, yabancı düşmanlığı, önyargı ve kimlikle ilgili zorluklar gibi hassas konuları ele almak için gerekli kaynaklara, eğitime ve uzmanlığa erişebilmesini sağlamasını önermiştir. Bu tür destek mekanizmaları, zor toplumsal meselelerin yapıcı bir şekilde ele alınabileceği ve tüm öğrencilerin kendilerine saygı duyulduğunu ve değer verildiğini hissedeceği güvenli öğrenme ortamlarının oluşturulması açısından temel bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Katılımcılar, uygun kurumsal destek olmadan öğretmenlerin göç ve çeşitlilik hakkında anlamlı tartışmalar yürütmekte zorlanabileceğini ve bunun kapsayıcı eğitimin anlayışı ve toplumsal bütünleşmeyi teşvik etme potansiyelini sınırlayabileceğini belirtmiştir.

Katılımcılar ayrıca, hem göçmen hem de yerel öğrenciler için kapsayıcı eğitim uygulamalarını teşvik eden politikaların daha geniş toplumsal önemini vurgulamıştır. Kapsayıcı eğitimin yalnızca bireysel eğitim sonuçlarına değil, aynı zamanda daha bütünleşmiş, demokratik ve dayanıklı toplumların gelişimine de katkıda bulunduğunu savunmuşlardır. Empatiyi, bakış açısı almayı, kültürlerarası anlayışı ve çeşitliliğe saygıyı

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

teşvik eden eğitim yaklaşımlarını destekleyerek karar vericilerin giderek çeşitlenen topluluklarda toplumsal kutuplaşmayı azaltmaya ve sosyal uyumu güçlendirmeye yardımcı olabileceğini belirtmişlerdir. Katılımcılar, tanıklık temelli kaynakların, gerçek yaşam göç anlatılarının ve diğer deneyimsel öğrenme materyallerinin, öğrencilerin karmaşık toplumsal gerçekliklerle anlamlı ve insan merkezli yollarla etkileşim kurmalarını sağlaması nedeniyle kültürlerarası öğrenme için değerli araçlar olarak resmî biçimde tanınması gerektiğini vurgulamıştır. Bu tür kaynaklar, gençlerin çeşitliliğe ilişkin daha derin bir anlayış geliştirmelerine, dışlayıcı tutumlara meydan okumalarına ve çoğulcu toplumlarda birlikte yaşamak için gerekli yurttaşlık ve sosyal yeterlikleri geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu nedenle katılımcılar, kapsayıcı ve yenilikçi eğitim uygulamalarına yönelik politika desteğini yalnızca eğitim kalitesine değil, aynı zamanda Avrupa toplumlarının sosyal refahına ve demokratik geleceğine yapılan stratejik bir yatırım olarak değerlendirmiştir.

Dijitalleşmeye Yatırım

Küçük ölçekli toplantılara katılanlar, eğitimde anlamlı bir dijitalleşmenin hem dijital altyapıya hem de öğretmen eğitimine sürdürülebilir yatırım yapılmasını gerektirdiğini tutarlı bir biçimde vurgulamıştır. Dijital çizgi romanlar, dijital hikâye anlatımı ve etkileşimli Web 2.0 etkinlikleri de dâhil olmak üzere yenilikçi öğrenme yaklaşımlarının başarılı bir şekilde uygulanmasının, modern teknolojik kaynakların ve destekleyici eğitim ortamlarının mevcut olmasına bağlı olduğunu savunmuşlardır. Katılımcılar önemli bir sistemik sorun tespit etmiştir: birçok okul, güncelliğini yitirmiş teknolojik ekipmanlar, yetersiz dijital cihazlar, uygun olmayan yazılımlar ve güvenilir olmayan internet bağlantısı gibi sınırlamalarla karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Bunun sonucunda dijital öğrenme kaynaklarının eğitimsel potansiyeli tam olarak gerçekleştirilememekte ve teknolojiye erişimdeki eşitsizlikler, hâlihazırda kırılgan durumda olan öğrenci gruplarını daha da dezavantajlı hâle getirebilmektedir. Bu nedenle katılımcılar, politika yapımcıların etkileşimli ve çoklu ortam açısından zengin öğrenme deneyimlerini desteklemek için gerekli teknolojik kapasiteye tüm okulların erişebilmesini sağlamak amacıyla yeterli mali kaynak ayırarak okul dijital altyapısının modernleştirilmesine öncelik vermelerini önermiştir. Bu tür yatırımlar, yalnızca eğitim kalitesinin geliştirilmesi için değil, aynı zamanda tüm öğrencilerin dijital çizgi romanlar, çevrim içi iş birliği araçları ve diğer dijital içerik üretim biçimleriyle eşit fırsatlar çerçevesinde etkileşim kurabilmelerini sağlamak açısından da temel bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Katılımcılar ayrıca, teknolojiye erişimin tek başına etkili bir dijital dönüşüm sağlamak için yeterli olmadığını vurgulamıştır. Dijitalleşmenin, okulların teknolojiyi öğretme ve öğrenme süreçlerine anlamlı biçimlerde entegre etme konusundaki kurumsal kapasitesini güçlendiren kapsamlı politika önlemleriyle desteklenmesi gerektiğini savunmuşlardır. Özellikle politika yapımcıların, eğitimcilere ve öğrencilere yüksek kaliteli öğrenme kaynakları, iş birliğine dayalı araçlar ve yaratıcı dijital üretim fırsatları sunan erişilebilir dijital platformların geliştirilmesini desteklemeleri teşvik edilmiştir. Katılımcılar, merkezi veya ortak dijital platformların DICOMI modülleri ve dijital çizgi romanlar gibi yenilikçi materyallerin yaygınlaştırılmasını kolaylaştırabileceğini ve okullar ile bölgeler arasında erişimde daha fazla tutarlılığı teşvik edebileceğini belirtmiştir. Bu tür platformlar, dijital eşitsizliklerin azaltılması ve yenilikçi eğitim uygulamalarının yaygın biçimde benimsenmesinin desteklenmesi açısından önemli mekanizmalar olarak değerlendirilmiştir.

Altyapı geliştirmeye ek olarak katılımcılar, öğretmenlerin dijital okuryazarlığını ve teknolojiyi pedagojik amaçlarla kullanma becerilerini güçlendiren sürekli mesleki gelişim programlarına duyulan ihtiyacı vurgulamıştır. Öğrencilerin dijital yeterliklerinin geliştirilmesini desteklemeleri yönündeki beklentilerin giderek artmasına rağmen, birçok eğitimcinin dijital araçları sınıf uygulamalarına etkili bir şekilde entegre edebilmek için yeterli hazırlık almadığını savunmuşlardır. Bu nedenle politika düzeyindeki destek, öğretmenleri dijital teknolojileri yaratıcı ve kapsayıcı bir biçimde kullanmak için gerekli bilgi, beceri ve özgüvenle donatacak uzun vadeli ve sürdürülebilir eğitim girişimlerinin oluşturulmasına yönlendirilmelidir. Katılımcılar, eğitimlerin teknik becerilerin ötesine geçmesi ve dijital araçların iş birliğini, yaratıcılığı, eleştirel düşünmeyi, kapsayıcılığı ve sosyal-duygusal öğrenmeyi destekleyecek şekilde kullanılmasına yönelik pedagojik yaklaşımları da içermesi gerektiğini vurgulamıştır. Politika yapımcılar altyapıya, dijital platformlara ve öğretmenlerin kapasite geliştirmesine eş zamanlı olarak yatırım yaparak, eğitimde daha eşitlikçi ve etkili bir dijital dönüşüm için gerekli koşulları oluşturabilir ve sosyoekonomik veya coğrafi koşullarına bakılmaksızın tüm öğrencilerin yenilikçi öğrenme fırsatlarından yararlanmasını sağlayabilir.

Politika Geliştirme Niteliğine İlişkin Öneri

Küçük ölçekli toplantılara katılanlar, etkili eğitim politikalarının araştırma kanıtlarına dayandırılması ve geniş bir paydaş yelpazesi arasında sürdürülebilir iş birliği yoluyla geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Göç, kapsayıcılık, dijital dönüşüm ve sosyal uyum gibi karmaşık eğitimsel sorunların birbirinden bağımsız politika kararlarıyla başarılı bir şekilde ele alınamayacağını; okulların, üniversitelerin, eğitim alanındaki STK'ların, yerel

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının bilgi birikimini ve deneyimlerini bir araya getiren iş birlikçi yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğunu savunmuşlardır. Katılımcılar, üniversitelerin araştırmaya dayalı bilgi ve değerlendirme uzmanlığı sağlayabileceğini, okulların ise sınıf içindeki gerçeklikler ve öğrenci ihtiyaçları hakkında uygulamaya yönelik bilgiler sunabileceğini belirtmiştir. Eğitim alanındaki STK'lar ve sivil toplum kuruluşları, dezavantajlı gruplar, göçmen topluluklar ve sosyal açıdan dezavantajlı gruplarla çalışma deneyimleri nedeniyle özellikle önemli ortaklar olarak değerlendirilmiştir. Yerel yönetimler de kaynakların koordinasyonu, toplum katılımının desteklenmesi ve eğitim girişimlerinin yerel ihtiyaçlara ve bağlamlara yanıt vermesinin sağlanması açısından kilit aktörler olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle katılımcılar, daha duyarlı, kanıta dayalı ve sürdürülebilir eğitim politikaları geliştirmek amacıyla karar vericilerin bu paydaşlar arasında düzenli istişare, ortaklık oluşturma ve bilgi paylaşım mekanizmaları kurmalarını önermiştir.

Katılımcılar ayrıca, gelecekteki eğitim girişimlerinin daha geniş ve kapsayıcı bir paydaş yaklaşımını benimsemesi gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle politika yapımcıların, kamu sektörü aktörlerinin yanı sıra ebeveynleri, aileleri ve özel eğitim kurumlarını da dâhil eden projeleri aktif olarak desteklemelerini önermişlerdir. Ebeveynler, eğitimde kapsayıcılık açısından temel ortaklar olarak değerlendirilmiştir; çünkü ebeveynlerin katılımı öğrencilerin katılımını güçlendirebilir, sosyal bütünleşmeyi destekleyebilir ve okullar ile topluluklar arasındaki iletişimi geliştirebilir. Katılımcılar, özellikle göç, çeşitlilik ve kapsayıcılığı ele alan projelerde ailelerin eğitim planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine sistematik olarak dâhil edilmesini teşvik eden politikaların oluşturulması gerektiğini savunmuştur. Benzer şekilde, özel eğitim kurumları eğitimde yenilikçilik, kaynak geliştirme ve iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasına önemli katkılar sağlayabilecek aktörler olarak değerlendirilmiştir. Daha geniş bir paydaş grubunun sürece dâhil edilmesiyle eğitim girişimleri farklı bakış açılarından, uzmanlıklardan ve kaynaklardan yararlanabilirken, eğitimsel sonuçlara ilişkin daha güçlü bir ortak sorumluluk duygusunun geliştirilmesi de sağlanabilir.

Katılımcılar ayrıca, iş birliğine dayalı politika oluşturma süreçlerinin eğitim reformlarının hem niteliğini hem de meşruiyetini artırabileceğini belirtmiştir. Diyalog ve ortaklık yoluyla geliştirilen politikaların, öğrencilerin, öğretmenlerin, ailelerin ve toplulukların yaşadığı gerçeklikleri yansıtmaya olasığının daha yüksek olduğunu ve bunun da politikaların uygunluğunu ve etkililiğini artırdığını vurgulamışlardır. Ayrıca, paydaşlar arasındaki iş birliğinin yenilikçi uygulamaların paylaşılmasını kolaylaştırabileceğini, başarılı müdahalelerin yaygınlaştırılmasını destekleyebileceğini ve eğitim paydaşları arasında

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

toplumsal güveni güçlendirebileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle katılımcılar, sektörler arasında uzun vadeli ortaklıkları teşvik eden ve eğitimsel çözümlerin birlikte oluşturulmasını destekleyen politika çerçevelerinin geliştirilmesi çağrısında bulunmuştur. Bu tür yaklaşımlar, göç, dijitalleşme, kapsayıcılık ve demokratik katılımı ilgili ortaya çıkan zorlukların ele alınmasında özellikle önemli görülmüştür. Karar vericiler, okulları, üniversiteleri, STK'ları, yerel yönetimleri, sivil toplum kuruluşlarını, ebeveynleri ve özel eğitim kurumlarını bir araya getiren gelecekteki projeleri destekleyerek, farklı Avrupa topluluklarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek daha kapsayıcı, kanıta dayalı ve toplumsal ihtiyaçlara duyarlı eğitim sistemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

Kaynakça

- Ainscow, M. (2020). Promoting inclusion and equity in education: Lessons from international experiences. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 6(1), 7–16. <https://doi.org/10.1080/20020317.2020.1729587>
- Dryden-Peterson, S. (2016). Refugee education in countries of first asylum: Breaking open the black box of pre-resettlement experiences. *Educational Researcher*, 45(9), 473–482. <https://doi.org/10.3102/0013189X16683398>
- Pastoor, L. D. W. (2017). Reconceptualising refugee education: Exploring the diverse learning contexts of unaccompanied young refugees upon resettlement. *Intercultural Education*, 28(2), 143–164. <https://doi.org/10.1080/14675986.2017.1295572>
- Selwyn, N. (2021). *Education and technology: Key issues and debates* (3rd ed.). Bloomsbury Academic.
- Tondeur, J., van Braak, J., Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. (2017). Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education: A systematic review of qualitative evidence. *Educational Technology Research and Development*, 65(3), 555–575. <https://doi.org/10.1007/s11423-016-9481-2>
- European Council. (2018). *Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning*. Official Journal of the European Union, C189, 1–13.
- European Commission. (2023). *European Education Area: Progress report on inclusion, equity and digital transformation in education*. European Commission.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

